

Brüsszel, 2020. március 17.
REV2 – a 2018. február 27-i
közlemény (REV1) helyébe lép

KÖZLEMÉNY AZ ÉRDEKELT FELEK RÉSZÉRE

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG EU-BÓL VALÓ KILÉPÉSE ÉS A FOGYASZTÓVÉDELEMRE, VALAMINT AZ UTASJOGOKRA VONATKOZÓ UNIÓS SZABÁLYOK

Az Egyesült Királyság 2020. február 1-jén kilépett az Európai Unióból, és „harmadik ország” lett¹. A kilépésről rendelkező megállapodás² 2020. december 31-ig tartó átmeneti időszakot ír elő³. Eddig az időpontig az uniós jog teljes egészében alkalmazandó az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban⁴.

Az EU és az Egyesült Királyság az átmeneti időszak alatt tárgyalásokat fog folytatni egy új partnerségre irányuló, szabadkereskedelmi övezetet létrehozó megállapodásról. Nem biztos azonban, hogy az átmeneti időszak végéig létrejön és hatályba lép egy ilyen megállapodás. Mindenesetre egy ilyen megállapodás a piacra jutás feltételei tekintetében nagyon eltérő viszonyt teremtene, mint amelynek keretében az Egyesült Királyság a belső piacon⁵, az EU vámuniójában, valamint a hea (hozzáadottérték-adó) és a jövedéki adó területén részt vesz.

Ezért valamennyi érdekelt felet és különösen a gazdasági szereplőket emlékeztetjük az átmeneti időszak lejáta utáni jogi helyzetre.

¹ A harmadik ország olyan ország, amely nem tagja az EU-nak.

² Megállapodás a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.) („a kilépésről rendelkező megállapodás”).

³ Az átmeneti időszak – 2020. július 1-je előtt – egy alkalommal, legfeljebb 1 vagy 2 évvel meghosszabbítható (a kilépésről rendelkező megállapodás 132. cikkének (1) bekezdése). Az Egyesült Királyság kormánya mindaddig kizárta a meghosszabbítást.

⁴ A kilépésről rendelkező megállapodás 127. cikkében meghatározott egyes kivételekkel, amelyek egyike sem releváns e közlemény szempontjából.

⁵ Nevezetesen a szabadkereskedelmi megállapodás nem tartalmaz olyan belső piaci elveket (az áruk és a szolgáltatások területén), mint a kölcsönös elismerés, a származási ország elve és a harmonizáció. A szabadkereskedelmi megállapodás emellett nem szünteti meg – többek között az áruk származására és alapanyagaira vonatkozó – vámalakiságokat és vámellenőrzéseket, és nem töröl el behozatali és kiviteli tilalmakat és korlátozásokat.

1. AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁGBAN LETELEPEDETT KERESKEDŐKTŐL SZÁRMAZÓ TERMÉKEK VAGY SZOLGÁLTATÁSOK VÁSÁRLÁSA AZ EU-BAN^{6 7}

Az uniós jog értelmében, ha a fogyasztó másik országbeli kereskedővel köt szerződést, és e kereskedő kereskedelmi tevékenysége bármilyen úton a fogyasztó lakóhelye szerinti országra irányul, akkor a szerződésre általában a fogyasztó lakóhelye szerinti ország joga az irányadó. Másik jog választása is lehetséges, azonban ez nem foszthatja meg a fogyasztót a lakóhelye szerinti jogban biztosított védelemtől, amelytől e jog értelmében megállapodással nem lehet eltérni⁸. Az uniós tagállamok bíróságai⁹ ez alapján továbbra is az uniós fogyasztóvédelmi jog szabályait fogják alkalmazni, akkor is, ha a kereskedő az Egyesült Királyságban működik. E szabályokat különösen a következő jogszabályok határozzák meg:

- a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv¹⁰;
- a fogyasztók jogairól szóló irányelv¹¹;
- a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelv¹²;
- a fogyasztási cikkek adásvételéről és a kapcsolódó jótállásról szóló irányelv¹³;

⁶ Ez a közlemény nem foglalkozik a harmadik országok határain átnyúló vásárlás egyéb gyakorlati szempontjaival, például a hozzáadottérték-adóra, a vámokra és a behozatali korlátokra vonatkozó uniós szabályokkal.

⁷ Az Egyesült Királyság kilépésével járó hatások részletesebb ismertetése, valamint a kilépésről rendelkező megállapodás releváns szabályai itt olvashatók: „*Közlemény az érdekelt felek részére – Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése és a polgári igazságszolgáltatásra, valamint a nemzetközi magánjogra vonatkozó uniós szabályok*”.

⁸ A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikkének (1) és (2) bekezdése, HL L 177., 2008.7.4., 6. o. Az ezen általános szabály alóli kivételek tekintetében lásd az 593/2008/EK rendelet 6. cikkének (3)–(4) bekezdését.

⁹ Ami az Egyesült Királyság bíróságait illeti, a kilépésről rendelkező megállapodás 66. cikkének a) pontja szerint a szerződéses kötelezettségekre vonatkozó uniós kollíziós szabályok (593/2008/EK rendelet) továbbra is alkalmazandók az Egyesült Királyságban az átmeneti időszak vége előtt megkötött szerződések tekintetében.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról), HL L 149., 2005.6.11., 22. o.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, HL L 304., 2011.11.22., 64. o.

¹² A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről, HL L 95., 1993.4.21., 29. o.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól, HL L 171., 1999.7.7., 12. o.

- a termékek árának feltüntetéséről szóló irányelv¹⁴ és
- a szervezett utazási formákról szóló irányelv¹⁵.

Ha egy uniós fogyasztó az átmeneti időszak lejárta után valamely uniós tagállam bíróságán egyéni keresetet¹⁶ nyújt be egy egyesült királyságbeli kereskedővel szemben, akkor a kilépés nincs hatással a szóban forgó bíróság nemzetközi joghatóságának megállapítására az 1215/2012/EU rendelet¹⁷ 17. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontja szerinti fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos jogviták tekintetében, amennyiben a kereskedő tevékenysége a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállamra irányul; ezekben az esetekben a joghatóságra vonatkozó uniós szabályok érvényesek, vagyis a fogyasztó a lakóhelye szerinti uniós tagállamban perelheti a kereskedőt, függetlenül attól, hogy az az EU-ban vagy harmadik országban rendelkezik székhellyel¹⁸. Az átmeneti időszak lejárta után megkezdett peres eljárások esetében azonban az uniós tagállam bírósága által hozott határozat Egyesült Királyságban való elismerésére és végrehajtására (és a fordított esetre) az Egyesült Királyság vagy az érintett tagállam nemzeti szabályai lesznek irányadók. Az átmeneti időszak lejárta után a peren kívüli vitarendezés¹⁹ rendelkezésre állását biztosító és az online vitarendezéshez²⁰ való hozzáférést megkönnyítő uniós jog már nem lesz alkalmazandó az Egyesült Királyságra nézve, és az egyesült királyságbeli kereskedők viszonylatában az uniós online vitarendezési platform sem fog rendelkezésre állni.

Ami a közjogi jogérvényesítést (például valamely kereskedelmi gyakorlat megszüntetésének elérését) illeti, az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságra nézve már nem lesz alkalmazandó az (EU) 2017/2394 rendelet²¹. Ez azt

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről, HL L 80., 1998.3.18., 27. o.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2302 irányelve (2015. november 25.) az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásnyújtásokról, HL L 326., 2015.12.11., 1. o.

¹⁶ Amennyiben a keresetindításra az átmeneti időszak vége előtt kerül sor, a joghatóságra, valamint az elismerésre és végrehajtásra az 1215/2012/EU rendelet az irányadó (a kilépésről rendelkező megállapodás 67. cikke). Ez akkor is alkalmazandó, ha a határozatot az említett időpontot követően kell végrehajtani.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1215/2012/EU rendelete (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, HL L 351., 2012.12.20., 1. o.

¹⁸ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikkének (1) bekezdése, HL L 351., 2012.12.20., 1. o.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/11/EU irányelve (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv), HL L 165., 2013.6.18., 63. o.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 524/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a fogyasztói jogviták online rendezéséről (fogyasztói online vitarendezési rendelet), HL L 165., 2013.6.18., 1. o.

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2394 rendelete (2017. december 12.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről, HL L 345., 2017.12.27., 1. o.

jelenti, hogy az Egyesült Királyság hatóságai az átmeneti időszak lejárta után nem lesznek kötelesek az uniós jog szerint együttműködni a határon átnyúló keresetek ügyében.

Emellett az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságra nézve már nem lesz alkalmazandó az uniós jog azon rendelkezése²², amely az uniós tagállamok által kijelölt úgynevezett „feljogosított egységeket” a jogsértés megszüntetésére vonatkozó keresetindítási jogosultsággal ruházza fel más tagállamokban.

2. AZ UTASOK VÉDELME AZ UTAZÁSSZERVEZŐ FIZETÉSKÉPTELENSÉGÉVEL SZEMBEN (UTAZÁSI CSOMAGOK)

Az uniós jog értelmében az unióbeli utazásszervezőknek biztosítékot kell letétbe helyezniük annak érdekében, hogy esetleges fizetési képtelenségük esetén biztosítani tudják az utasok hazaszállítását, illetve a teljesítetlen szerződések visszafizetését²³. A fizetési képtelenséggel szemben minden érintett tagállamban ugyanilyen védelmet kell nyújtania minden olyan EU-n kívül letelepedett utazásszervezőnek, amely az EU-ban utazási csomagokat értékesít vagy értékesítésre kínál, vagy amelynek tevékenysége bármely módon az EU-ra irányul²⁴. Ha azonban egy harmadik országban letelepedett utazásszervező nem kínál utazási csomagokat uniós fogyasztóknak, és értékesítési tevékenységei nem irányulnak az EU-ra (nem végez passzív értékesítést), akkor a fizetési képtelenséggel szembeni kötelező védelmet előíró uniós jog nem alkalmazandó.

Ez azt jelenti, hogy azokban az esetekben, amikor az egyesült királyságbeli utazásszervező nem kínál utazási csomagokat az EU-ba, és értékesítési tevékenysége nem irányul az EU-ra, a fizetési képtelenséggel szembeni, uniós jog szerinti védelem nem lesz alkalmazandó az egyesült királyságbeli utazásszervezők fizetési képtelenségére, amennyiben az az átmeneti időszak lejárta után következik be.

Az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságra nézve nem lesz alkalmazandó az uniós jog azon rendelkezése, amely kölcsönös elismerést biztosít annak a védelemnek, amelyet az utazásszervező a letelepedési helye szerinti ország követelményeinek megfelelően nyújt a fizetési képtelenséggel szemben²⁵. Ez azt jelenti, hogy az átmeneti időszak lejárta után az Egyesült Királyságban nyújtott, fizetési képtelenséggel szembeni védelem nem felel meg az utazásszervezők által az (EU) 2015/2302 irányelv 17. cikke alapján nyújtandó, fizetési képtelenséggel szembeni védelem követelményeinek.

²² A fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló, 2009. április 23-i 2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke, HL L 110., 2009.5.1., 30. o.

²³ Lásd az (EU) 2015/2302 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdését.

²⁴ Lásd az (EU) 2015/2302 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének második albekezdését.

²⁵ Az (EU) 2015/2302 irányelv 18. cikkének (1) bekezdése.

3. UNIÓS UTASJOGOK

- Légi utasok: Az átmeneti időszak lejártja után a légi utasok jogaira vonatkozó uniós jog²⁶ nem lesz alkalmazandó az Egyesült Királyság repülőtereiről valamely uniós tagállam repülőterére utazó utasokra, kivéve, ha az érintett járatot üzemeltető légi fuvarozó uniós fuvarozó, vagyis rendelkezik valamely uniós tagállam által kibocsátott működési engedéllyel. Ez azt jelenti, hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépése ellenére a légi utasok uniós jog szerinti jogai továbbra is alkalmazandók lesznek az Egyesült Királyságból uniós tagállam repülőterére utazó utasokra, ha közösségi légi fuvarozóval utaznak. Ugyanakkor a légi utasok uniós jog szerinti jogai az átmeneti időszak lejártja után nem lesznek alkalmazandók az Egyesült Királyságból uniós tagállam repülőterére tartó járatokra, ha azokat nem közösségi légi fuvarozó végzi.

A légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek speciális jogait biztosító uniós jog²⁷ az átmeneti időszak lejártja után nem lesz már alkalmazandó azon fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyekre, akik kereskedelmi célú légi utasszállítás igénybevételével egyesült királyságbeli repülőtérrel indulnak, azt tranzit keretében érintik vagy oda érkeznek. Ugyanakkor bizonyos jogok, például a légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtásra vonatkozó jog, továbbra is alkalmazandók maradnak az egyesült királyságbeli repülőtérrel uniós repülőtérre utazó légi utasokra, ha a járat üzemeltetője közösségi légi fuvarozó²⁸.

- Hajóutasok: A hajóutasok jogaira vonatkozó uniós jog²⁹ az átmeneti időszak lejártakor és azt követően is alkalmazandó lesz az utasokra, ha a beszállás szerinti kikötő az EU-ban³⁰ vagy az Egyesült Királyságban található, amennyiben a kiszállás szerinti kikötő az EU-ban található, és az utazási szolgáltatást valamely tagállam területén letelepedett – vagy valamely tagállam területét érintő személyszállítási szolgáltatást nyújtó – szállító („uniós szállító”) nyújtja³¹.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 261/2004/EK rendelete (2004. február 11.) visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, HL L 46., 2004.2.17., 1. o.

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2006/EK rendelete (2006. július 5.) a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól, HL L 204., 2006.7.26., 1. o.

²⁸ Az 1107/2006/EK rendelet 1. cikkének (3) bekezdése.

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1177/2010/EU rendelete (2010. november 24.) a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól, HL L 334., 2010.12.17., 1. o.

³⁰ Az 1177/2010/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

³¹ Az 1177/2010/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 3. cikkének e) pontja. Az üdülőhajók utasaira vonatkozó külön szabályok tekintetében lásd az 1177/2010/EU rendelet 2. cikke (1) bekezdésének c) pontját.

- Buszutasok: A buszutasok jogaira vonatkozó uniós jog³² az átmeneti időszak lejártakor és azt követően is alkalmazandó lesz az Egyesült Királyságból induló vagy oda érkező, menetrend szerinti járatokat igénybe vevő utasokra³³, ha az utas felszállási vagy leszállási helye az EU-ban található, és a járat menetrend szerint legalább 250 km-es távolságot tesz meg³⁴.
- Vasúti utasok: A vasúti utasok jogaira vonatkozó uniós jog³⁵ az átmeneti időszak lejártakor és azt követően is alkalmazandó lesz az Unió területén nyújtott vasúti személyszállítási szolgáltatásokra³⁶, ha a vasúttársaság az egységes európai vasúti térség létrehozásáról szóló, 2012. november 21-i 2012/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. cikkének megfelelő engedéllyel rendelkezik³⁷.

A Bizottságnak a fogyasztóvédelemmel (https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_hu.htm) valamint az utasjogokkal (https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_hu.htm) kapcsolatos honlapjai általános tájékoztatást nyújtanak. Ezek az oldalak szükség esetén további információkkal frissülnek.

Európai Bizottság
 Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság
 Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság

³² Az Európai Parlament és a Tanács 181/2011/EU rendelete (2011. február 16.) az autóbusszal közlekedő utasok jogairól, HL L 55., 2011.2.28., 1. o.

³³ A különjáratokat igénybe vevő utasokra vonatkozó külön szabályok tekintetében lásd a 181/2011/EU rendelet 2. cikkének (3) bekezdését.

³⁴ A 181/2011/EU rendelet 2. cikkének (1) bekezdése.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1371/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről, HL L 315., 2007.12.3., 14. o.

³⁶ Az 1371/2007/EK rendelet 2. cikkének (1) bekezdése.

³⁷ HL L 343., 2012.12.14., 32. o.